

Sociology of Education

A Sociological Analysis of the Impact of Parental Role Modeling and Harmonization on the Civic Socialization of Children: A Perspective on the Transcendent City

Hamid Babaei¹, Bagher Sarokhani²*, Mostafa Azkia³, Majid Radfar⁴

1. Department of Cultural Sociology, SR.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran.
2. Professor, Faculty of Social Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran (Corresponding Author).
3. Professor, Department of Social Sciences, Faculty of Social Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.
4. Department of Sociology, Ro.C, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

❖ **Corresponding Author Email:** sarokhani@gmail.com

Research Paper

Abstract

Receive: 2025/02/20

Accept: 2025/05/05

Published: 2026/03/04

Keywords:

Transcendent city, civic socialization, child well-being, parental role modeling, parental harmonization.

Article Cite:

Babaei, H., Sarokhani, B., Azkia, M., & Radfar, M. (2025). A Sociological Analysis of the Impact of Parental Role Modeling and Harmonization on the Civic Socialization of Children: A Perspective on the Transcendent City. *Sociology of Education*. 11(4): 1-12.

Purpose: The present study, with a perspective toward the concept of the "transcendent city," aimed to examine the impact of parental role modeling and harmonization on the civic socialization of children within families of elementary school students in Tehran.

Methodology: This research was conducted using a survey method. A statistical sample of 726 families was selected through multistage cluster random sampling. Data collection was carried out in schools across 11 districts of Tehran. A researcher-made questionnaire, validated and confirmed for reliability, was used to measure the variables. The data were analyzed using confirmatory factor analysis, partial correlation coefficients, and multivariate regression with SPSS version 24.

Findings: The results of the analysis based on beta coefficients indicated that the civic socialization of children was influenced by the variable of parental role modeling with a coefficient of 0.361 and by the variable of parental harmonization with a coefficient of 0.239. Furthermore, 26.7% of the variance in the civic socialization of children was explained by these two variables ($\text{Adj. } R^2 = .267$). The relationships between the variables were also statistically significant ($\text{Sig.} = .000$).

Conclusion: This study, emphasizing the significance of parental role modeling and harmonization and their effects on children's civic socialization, suggests that children do not become who we wish them to be, but rather who we truly are. Therefore, parents can contribute to the development of a transcendent city and the well-being of children by improving their personal characteristics and rational interactions, serving as role models for their children.

<https://doi.org/10.61838/Soe.11.4.4>

Creative Commons: CC BY 4.0

Detailed Abstract

Introduction

The concept of civic socialization has garnered increasing sociological interest due to its implications for urban development and civic responsibility in a globalizing world. Civic socialization refers to the process through which individuals internalize values, norms, and behaviors conducive to responsible citizenship and active participation in public life. It bridges the domains of social learning and urban sociology, emphasizing how family structures and interpersonal relationships shape individuals' societal engagement. Scholars have argued that thriving urban civilizations stem from individuals with creativity, responsibility, critical thinking, and logical behavior—all of which are products of effective socialization processes ([Afrilihadi et al., 2025](#); [Azadi et al., 2025](#); [Naqdi, 2003](#)). In this context, the role of the family—particularly the parents—becomes crucial in shaping the personality traits essential to an ideal citizen.

Civic socialization encompasses responsibility, logical reasoning, and openness to critique—traits considered vital for sustaining democratic societies and "transcendent cities." These cities are envisioned as spaces not only with efficient infrastructure but with spiritually and ethically grounded citizens ([Adejumo, 2025](#); [Ekanem, 2014](#); [Javanmard et al., 2018](#)). The term "civic socialization" combines the foundational concepts of "socialization" and "citizenship," reflecting a normative process through which desirable societal roles and values are instilled in individuals. According to sociological perspectives, socialization transforms biologically-driven individuals into socially-embedded actors, while citizenship, in modern discourse, goes beyond legal status to include a sense of belonging and societal contribution ([Anderson et al., 2008](#); [Yarwood, 2016](#)).

Among the most critical contributors to this process are parents. Albert Bandura's Social Learning Theory postulates that children internalize behaviors through observation and modeling rather than solely through reinforcement ([Adejumo, 2025](#); [Cho et al., 2024](#); [Colton & Godleski, 2024](#)). Similarly, Cooley's "looking-glass self" theory asserts that self-concept is shaped by social interactions, particularly during childhood, with parental behavior acting as a mirror for the child's identity formation ([Shein & Zhou, 2023](#); [Shojaei et al., 2023](#)). Furthermore, the parental harmonization—the degree of agreement and emotional congruence between parents—also significantly affects children's psychological health and their capacity to develop prosocial behaviors ([Mills et al., 2020](#); [Nemati Vanashi & Nemati Vanashi, 2018](#)). This study seeks to explore how parental role modeling and harmonization affect the civic socialization of elementary school children in Tehran, providing empirical insights into the development of responsible future citizens and the vision of the transcendent city.

Methods and Materials

This quantitative study utilized a survey method to assess the impact of parental role modeling and harmonization on children's civic socialization. The target population consisted of families with elementary school students in Tehran. Based on statistical estimates and Cochran's formula, a sample size of 800 families was initially selected using multistage cluster random sampling, with 726 responses deemed valid for analysis.

The research tools included three researcher-made questionnaires. One measured parental role modeling (six items), the second assessed parental harmonization (six items), and the third evaluated children's civic socialization across fifteen items. All instruments employed a 5-point Likert scale and underwent rigorous validation using confirmatory factor analysis. Cronbach's alpha coefficients for the three scales were 0.769, 0.768, and 0.897 respectively, confirming internal consistency. Data collection involved coordination with 66 schools across 11 districts, and questionnaires were distributed to both mothers and fathers, ensuring balanced gender representation. To reduce response bias, half the parents were asked to complete the questionnaire for a known family other than their own.

SPSS version 24 was used for data analysis. Descriptive statistics, confirmatory factor analysis, partial correlation (controlling for income, education, and age), and multivariate regression were conducted to determine the predictive capacity of the independent variables on civic socialization.

Findings

Descriptive statistics revealed that mean scores for parental role modeling, harmonization, and civic socialization were 3.99, 3.52, and 3.61, respectively. Skewness and kurtosis values indicated normal distribution of the data. Partial correlation analysis, controlling for family income, parental education, and age, demonstrated significant correlations between all variables. Specifically, parental role

modeling was positively correlated with children's civic socialization ($r = 0.477, p < .001$), and parental harmonization also showed a significant relationship ($r = 0.423, p < .001$).

Multivariate regression analysis revealed that both independent variables significantly predicted civic socialization. Parental role modeling had a standardized beta coefficient of 0.361, while parental harmonization had a coefficient of 0.239. The model accounted for 26.7% of the variance in the dependent variable (Adjusted $R^2 = 0.267$), with an F-statistic of 130.869 ($p < .001$). These results confirm that both parental factors significantly influence the development of civic social traits in children.

Discussion and Conclusion

The study confirms that parental role modeling plays a significant and direct role in shaping children's civic socialization. Parents who exhibit responsibility, logical thinking, honesty, and openness to criticism positively influence similar traits in their children. This finding is consistent with Bandura's model of observational learning, which emphasizes the internalization of modeled behavior. Cooley's reflective theory also supports the notion that a child's self-concept is formed through parental feedback and social interaction. Asadi et al. (2015) similarly identified role modeling as a key component of effective parenting, highlighting its impact on children's social development.

Additionally, the study highlights the crucial role of parental harmonization in the socialization process. Families where parents share similar values, engage in cooperative parenting, and maintain harmonious relationships create a secure environment conducive to the child's emotional and civic development. Though few studies have directly linked parental harmonization to civic socialization, existing research underscores its relevance to children's psychological adjustment and relational well-being (Mills et al., 2020; Nemati Vanashi & Nemati Vanashi, 2018; Oh et al., 2011). The present findings suggest that cooperative parenting not only supports emotional regulation but also facilitates the development of civic virtues like responsibility, reasoning, and critique.

By framing civic socialization within the broader vision of the transcendent city, the study contributes a novel perspective to sociological research. The transcendent city is not merely defined by its physical infrastructure but by the moral and intellectual maturity of its citizens. This research emphasizes that the journey toward such a city begins at home—with parents serving as architects of civic consciousness.

جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

تحلیل جامعه‌شناختی تاثیر نقش الگویی و همسازی والدین بر جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان؛ چشم‌اندازی بر شهر متعالی

حمید بابائی^۱، باقر ساروخانی^{۲*}، مصطفی ازکیا^۳، مجید رادفر^۴

۱. گروه جامعه‌شناسی فرهنگی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. استاد، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

۳. استاد، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

۴. گروه جامعه‌شناسی، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

✦ ایمیل نویسنده مسئول: sarokhani@gmail.com

چکیده	مقاله تحقیقاتی
هدف: پژوهش حاضر با چشم‌اندازی بر شهر متعالی و با هدف بررسی تاثیر نقش الگویی و همسازی والدین بر جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان در خانواده‌های کودکان دبستانی شهر تهران انجام پذیرفت.	دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۰۲
روش‌شناسی: این پژوهش به روش پیمایشی اجرا گردید و نمونه آماری شامل ۷۲۶ خانواده از طریق نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. گردآوری اطلاعات در مدارس ۱۱ منطقه شهر تهران انجام پذیرفت. برای سنجش متغیرها از پرسشنامه محقق‌ساخته با روایی و اعتبار مناسب بهره گرفته شد. داده‌ها نیز به روش تحلیل عامل تاییدی، ضریب همبستگی پارشیال و رگرسیون چندمتغیره با استفاده از نرم‌افزار SPSS ۲۴ تحلیل شدند.	پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۱۵
یافته‌ها: نتایج تحلیل بر اساس ضرایب بتا نشان داد متغیر جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان با ضریب ۰/۳۶۱ از متغیر نقش الگویی والدین و ضریب ۰/۲۳۹ از متغیر همسازی والدین تاثیر پذیرفته است. همچنین ۲۶/۷٪ از تغییرات مربوط به متغیر جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان متأثر از متغیرهای نقش الگویی و همسازی والدین می‌باشد ($Adj. R^2=0.267$). رابطه بین متغیرها نیز معنی‌دار است ($Sig=0.000$).	انتشار: ۱۴۰۴/۱۲/۱۳
نتیجه‌گیری: پژوهش حاضر با تاکید بر اهمیت نقش الگویی و همسازی والدین و تاثیر آن بر جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان نشان می‌دهد فرزندان ما چگونه نمی‌شوند که ما می‌خواهیم، بلکه عموماً چگونه می‌شوند که ما هستیم. بنابراین والدین می‌توانند با ارتقای ویژگی‌های شخصیتی و تعاملات منطقی خود، بعنوان الگوهای فرزندان در راستای ایجاد شهر متعالی و بهزیستی کودکان گام بردارند.	واژگان کلیدی: آموزش زبان انگلیسی، نابرابری آموزشی، مناطق حاشیه‌نشین، بازتولید فرهنگی، سرمایه زبانی
	استناد مقاله: بابائی، حمید، ساروخانی، باقر، ازکیا، مصطفی، و رادفر، مجید. (۱۴۰۴). تحلیل جامعه‌شناختی تاثیر نقش الگویی و همسازی والدین بر جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان؛ چشم‌اندازی بر شهر متعالی. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، ۱۱(۴): ۱-۱۲.

مقدمه

از جمله مباحثی که مطالعات جامعه‌شناختی شهری به آن می‌پردازد می‌توان از تاثیر محیط شهری بر شهروندان و تاثیر شهروندان بر یکدیگر و بر محیط شهری نام برد (Afrilihadi et al., 2025; Azadi et al., 2025; Naqdi, 2003). مطمئناً محیط شهری بخودی خود خلق و حفظ و نگهداری نمی‌شود. همیشه شهرها بدست انسان‌ها، ساخته و حفظ می‌شوند؛ چه این افراد شهروند عادی باشند و چه در جایگاه مسئولیت شهری قرار داشته باشند. در مجموع می‌توان گفت تمدن‌های شهری حاصل درایت و تلاش انسان‌ها و شهروندانی است که حامل ویژگی‌هایی همچون ذوق، سلیقه، هنرمندی، خلاقیت، مسئولیت‌پذیری، منطقی‌بودن و نقدپذیری بوده‌اند. این ویژگی‌ها می‌توانند در فرایند جامعه‌پذیری در وجود شهروندان نهادینه شوند.

جامعه‌پذیری شهروندی، فرایندی است که هدف آن، پرورش انسان صالح یا شهروند الگو می‌باشد و نقش مهمی در سرنوشت خانواده، جامعه و به طور کلی زندگی شهری ایفا می‌نماید. این مفهوم به جنبه مثبت جامعه‌پذیری اشاره دارد. اهمیت موضوع از آنجا بیشتر نمود پیدا می‌کند که سطح رفاه، پیشرفت و توسعه پایدار در هر شهر یا کشور، مبتنی بر وجود انسان‌های مسئولیت‌پذیر (Adejumo, 2025; Ekanem, 2014; Javanmard et al., 2018) منطقی و نقدپذیر است که از مهم‌ترین مولفه‌های جامعه‌پذیری شهروندی به حساب می‌آیند.

مفهوم «جامعه‌پذیری شهروندی» ترکیبی از دو واژه کلیدی «جامعه‌پذیری» و «شهروندی» است که به نوعی جامعه‌پذیری هدفمند و ارزش‌محور اشاره دارد. در این نوع جامعه‌پذیری، هدف صرفاً آشنایی فرد با هنجارهای عمومی نیست، بلکه فرآیندی است برای نهادینه‌سازی ارزش‌ها و نقش‌های مطلوب اجتماعی به منظور تربیت یک شهروند فعال، مسئول و مشارکت‌جو در راستای تحقق «شهر متعالی». جامعه‌پذیری، بنا بر تعاریف جامعه‌شناسی، فرآیندی است که فرد را از موجودی خام و غریزی به کنشگری اجتماعی بدل می‌سازد و او را برای مشارکت مؤثر در زندگی جمعی آماده می‌سازد (Azkia et al., 2017; Sarukhani, 2014, 2018). شهروندی نیز در تعریف نوین خود، نه تنها به رابطه حقوقی با دولت بلکه به حس تعلق، مسئولیت‌پذیری و ایفای نقش مؤثر در جامعه اشاره دارد (Anderson et al., 2008; Yarwood, 2016). بنابراین، جامعه‌پذیری شهروندی به عنوان نوعی جامعه‌پذیری مثبت تلقی می‌شود که به جای انتقال صرف قواعد، به ارتقای آگاهی، مسئولیت‌پذیری و مشارکت مدنی می‌پردازد. اریکا کلری نیز بر این باور است که جامعه‌پذیری مثبت در خانواده زمانی رخ می‌دهد که رابطه‌ای عاطفی، همراه با تشویق، تنبیه منطقی و الگودهی صحیح وجود داشته باشد (Ghorbani & Jom'e Nia, 2018).

در این چارچوب، نقش الگویی والدین جایگاهی اساسی دارد. بندورا در نظریه یادگیری اجتماعی خود تصریح می‌کند که کودکان رفتارها را بیشتر از طریق مشاهده، تقلید و الگوبرداری از دیگران، به‌ویژه والدین، فرا می‌گیرند تا از طریق آزمون و خطا یا تقویت مستقیم (Adejumo, 2025; Cho et al., 2024; Colton & Godleski, 2024). به بیان دیگر، والدین با رفتارهای روزمره خود - حتی به صورت ناخودآگاه - الگوهایی را در ذهن کودک شکل می‌دهند که در طول زندگی اجتماعی او، بازتولید و تقویت می‌شوند. از سوی دیگر، نظریه «خود آینه‌سان» کولی نیز بر نقش ارتباطات و بازتاب اجتماعی در شکل‌گیری «خود» فرد تأکید دارد. به باور کولی، کودک از طریق واکنش دیگران، خود را در آینه جامعه می‌بیند و هویت فردی و اجتماعی خود را بازسازی می‌کند (Shein & Zhou, 2023; Shojaei et al., 2023). بنابراین، والدین به عنوان نخستین عاملان اجتماعی‌سازی کودک، نه تنها از طریق گفتار و آموزش مستقیم، بلکه از طریق کنش‌های روزمره و تعاملات اجتماعی، مسیر جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان را شکل می‌دهند.

از سوی دیگر، همسازی والدین به معنای توافق و تفاهم تربیتی میان آنان، تأثیر مستقیمی بر سلامت روانی، ثبات شخصیتی و جامعه‌پذیری کودک دارد. مطالعات متعدد از جمله پژوهش‌های نعمتی و ناشی (۱۳۹۷) و Mills et al. (۲۰۲۰) نشان داده‌اند که وجود تعارض‌های مخرب میان والدین، به تضعیف روابط والد-فرزندی، کاهش کیفیت فرزندپروری و بروز اختلالات رفتاری در کودکان منجر می‌شود (Mills et al., 2020; Nemati Vanashi & Nemati, 2018). در مقابل، همسازی والدین بستری امن برای رشد متعادل و شکل‌گیری شخصیت شهروندی کودک فراهم می‌سازد. همچنین خانواده به عنوان بنیادی‌ترین نهاد اجتماعی، از دیرباز نخستین محیط برای شکل‌گیری ارزش‌ها، هنجارها و باورهای فردی و اجتماعی کودک بوده است. پژوهش‌هایی مانند مطالعه Cohen (۲۰۲۰) و قربانی و جمعه‌نیا (۱۳۹۷) نیز بر ارتباط مثبت بین کیفیت روابط خانوادگی و میزان جامعه‌پذیری تأکید دارند (Cohen, 2020).

(Ghorbani & Jom'e Nia, 2018; 2020). بنابراین، در چارچوب مفهومی این پژوهش، نقش الگویی و همسازی والدین به عنوان دو متغیر اساسی در شکل دهی به جامعه پذیری شهروندی فرزندان تعریف می شوند و در تبیین رفتار شهروندانه نسل آینده، جایگاهی محوری دارند.

به همان میزان که جامعه پذیری شهروندی مهم است، عوامل تاثیرگذار بر آن، مانند نقش الگویی و همسازی والدین نیز اهمیت دارند. بر اساس نظر کارشناسان، بخش اصلی شخصیت انسان در دوران کودکی، ساخته و پرداخته می شود و والدین نیز رکن اصلی اجتماعی شدن کودکان هستند (Sarukhani, 2017, 2014). بنابراین بهترین زمان برای درونی کردن ویژگی های شهروند الگو و برآوردن این نیاز در حوزه اجتماعی و ارتقای فرهنگ شهرونتی، دوران کودکی است و اثرگذارترین افراد در این دوره، والدین هستند. لذا، وجود والدین مسئولیت پذیر، صبور، خوش اخلاق، صادق، منطقی و نقدپذیر که دارای روابط دوستانه و سازگار با یکدیگر باشند، بعنوان الگوهای مناسب می تواند با تامین نیازهای مادی و معنوی و ایجاد محیط آرام در خانواده، بستر مناسب برای جامعه پذیری شهروندی کودکان را فراهم آورد و در بهزیستی آنان نقش موثری ایفا نماید. در واقع وجود فضای آرام و مشارکتی، که کودکان بتوانند با مشارکت خود در آن ایفای نقش نمایند، نه تنها موجبات بهزیستی آنان را فراهم می آورد (Savahl et al., 2019)، بلکه قادر است با ارتقای مهارت های زندگی و شخصیت فرزندان، جامعه پذیری شهروندی را تسهیل نماید. این امر، سرنوشت موفق کودکان و بهبود فضای شهری و روابط شهروندی را رقم می زند.

از مسائل و مشکلات مهم امروزی شهرهای ما اعتیاد، اختلاف، وضعیت کار مفید و طلاق است که در شرایط نامناسبی قرار دارد. این ها نه تنها ظواهر شهرهای ما را تهدید می کند بلکه آرامش در زندگی شهری را نیز مختل نموده و روح شهر را می آزارد. شهری که روح آزرده ای دارد حتی اگر چهره زیبایی داشته باشد مانند انسانی است که ظاهر خوبی دارد اما دردی از درون آرامش او را ربوده است. دو راه برای خلاصی از این مشکلات وجود دارد یکی برخورد با معلول بعنوان مثال ترک اعتیاد معتادان که انجام آن لازم و ضروری است و راه دیگر تربیت فرزندان بگونه ای است که اساساً نه تنها دچار اعتیاد یا آسیب های دیگر نشوند بلکه به عنوان افراد موفق و تاثیر گذار در جامعه شناخته شوند. لذا، پژوهش حاضر قصد دارد با هدف کمک به شکل گیری شهر متعالی و شهروندانی الگو و فراهم آمدن فضای مناسب برای بهزیستی کودکان ضمن تشریح جامعه پذیری شهروندی و ارائه اطلاعات بیشتر در زمینه اهمیت نقش الگویی و همسازی والدین، تاثیر این دو متغیر را بر جامعه پذیری شهروندی فرزندان در شهر تهران (ایران) مورد سنجش قرار دهد.

روش شناسی پژوهش

در پژوهش حاضر، جامعه آماری شامل خانواده های کودکان دبستانی شهر تهران (ایران) می باشد که خانواده بعنوان واحد تحلیل محسوب می شود. بر اساس آمار اداره آموزش و پرورش شهر تهران، تعداد دانش آموزان دبستانی ۵۹۸/۰۶۷ نفر هستند. نمونه آماری مورد نیاز طبق فرمول کوکران، تعداد ۳۸۵ خانواده محاسبه می شود. به منظور دستیابی به داده هایی با خطای کمتر، تعداد ۸۰۰ سری پرسشنامه در میان خانواده هایی که با روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب شدند، توزیع گردید. با توجه به ریزش در بازگشت پرسشنامه ها، ۷۲۶ خانواده در نمونه نهایی و مورد مطالعه قرار گرفتند. تعداد دانش آموزان پسر در این پژوهش ۳۴۵ نفر و دانش آموزان دختر ۳۸۱ نفر بوده است که مجموعاً از سن ۷ تا ۱۳ سال با میانگین سنی ۱۰/۸ و انحراف معیار ۲/۹۴ قرار گرفته اند.

این پژوهش در میان خانواده هایی انجام پذیرفت که فرزندان به همراه پدر و مادر زندگی می کردند. تعداد مادرانی که پرسشنامه تکمیل نموده اند ۳۸۱ نفر و تعداد پدران ۳۴۵ نفر بود. میانگین سن مادران ۳۸/۳۸، سن پدران ۴۳/۲۴ بوده است. همچنین در بین مادران ۱۷/۲ درصد زیر دیپلم، ۴۳/۵ درصد دیپلم، ۲۸/۷ درصد لیسانس، ۶/۷ درصد فوق لیسانس و ۲/۱ درصد دارای مدرک دکترا و بالاتر و در بین پدران، ۲۱/۹ درصد زیر دیپلم، ۳۴/۷ درصد دیپلم، ۲۴ درصد لیسانس، ۱۳/۱ درصد فوق لیسانس و ۴ درصد دارای مدرک دکترا و بالاتر بوده اند. در مورد تعداد فرزندان در خانواده ها، ۲۰/۹ درصد تک فرزند، ۵۶/۹ درصد دو فرزند، ۱۶/۴ درصد سه فرزند، ۳/۲ درصد چهار فرزند و ۱/۹ درصد دارای پنج فرزند می باشند.

پژوهش حاضر با هدف بررسی تاثیر میزان نقش الگویی و همسازی والدین بر جامعه پذیری شهروندی فرزندان، به روش پیمایشی انجام پذیرفت. در تحقیق مقدماتی ابتدا سوال ها بصورت آزمایشی بر روی ۲۰ خانواده به منظور بررسی مطلوبیت پرسشنامه انجام پذیرفت و سپس اصلاحات لازم بر روی سوال ها صورت گرفت. در مرحله قبل از پژوهش نهایی به منظور بررسی اعتبار و پایایی پرسشنامه تعداد ۵۰ خانواده که دارای کودک دبستانی بودند، مورد پرسش واقع شدند. پس از تایید اعتبار و پایایی پرسشنامه، فرایند تحقیق اصلی بر روی ۷۲۶ خانواده انجام شد.

برای گردآوری اطلاعات، شهر تهران به ۹ بلوک تقسیم شد و از هر بلوک، یک منطقه و از دو بلوک که دارای جمعیت بیشتر دانش‌آموز ابتدایی بودند، دو منطقه بصورت تصادفی انتخاب شد. سپس هر منطقه به دو بخش تقسیم و از هر بخش، یک مدرسه دخترانه و یک مدرسه پسرانه دولتی و یک مدرسه غیر دولتی بصورت تصادفی انتخاب گردید. پرسشنامه‌ها بر اساس سرانه تعداد دانش‌آموزان دختر و پسر و همچنین دولتی و غیر دولتی در هر بلوک در میان دانش‌آموزان مناطق تقسیم گردید. به منظور هماهنگی‌های لازم پژوهشگر جلساتی با مدیران ۶۶ مدرسه در ۱۱ منطقه بصورت جداگانه برگزار نمود و ضمن تحویل تعداد معین پرسشنامه شرح دستورالعمل توزیع پرسشنامه‌ها بصورت تصادفی و تکمیل آن توسط والدین بدون ذکر نام و مشخصات و بصورت محرمانه، در میان خانواده دانش‌آموزان به ایشان داده شد. جهت جلوگیری از سوگیری پاسخ‌ها و تقویت اعتدال در داده‌ها، در نیمی از پرسشنامه‌ها از والدین خواسته شد اطلاعات را درباره خانواده خود و در نیم دیگر درباره یک خانواده دیگر که کاملاً می‌شناسند، تکمیل نمایند. نیمی از پرسشنامه‌ها توسط مادران و نیمی دیگر توسط پدران تکمیل گردید.

برای سنجش این که والدین تا چه میزان الگوی مناسبی برای فرزندان خود هستند، پرسشنامه‌ای با شش سوال طراحی شد. در هر سوال والدین میزان موافقت خود را در مورد هر سوال در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت نشان دادند (۱=خیلی کم تا ۵=خیلی زیاد). به منظور تعیین روایی پرسشنامه، ابتدا از روایی صوری و سپس برای سنجش همبستگی و تجانس درونی گویه‌ها (متغیرهای آشکار) که مربوط به متغیر پنهان (مسئولیت‌پذیری فرزندان) هستند از تحلیل عامل تاییدی استفاده شد. بار عاملی گویه‌ها از ۰/۵۴۰ تا ۰/۷۸۳ می‌باشد که از مطلوبیت لازم برخوردار است و نشان می‌دهد متغیرهایی که برای ساخت این سازه بکار رفته‌اند، واقعاً متعلق به هم هستند و انطباق و هم‌نوایی بین سازه نظری و سازه تجربی برقرار است. بنابراین پرسشنامه از روایی لازم برای عملیاتی‌شدن برخوردار است. پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ محاسبه گردید که ضریب آلفای کرونباخ سازه، ۰/۷۶۹ بود. با توجه به این که این ضریب از آستانه ۰/۷۰ بالاتر بود، مشخص شد که پرسشنامه از پایایی مناسب نیز برخوردار است.

برای ارزیابی این که والدین چه مقدار با یکدیگر همسازی و توافق دارند، پرسشنامه‌ای با شش سوال طراحی شد. در هر سوال، والدین میزان موافقت خود را در مورد هر سوال در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت نشان دادند (۱=خیلی کم تا ۵=خیلی زیاد). به منظور تعیین روایی پرسشنامه ابتدا از روایی صوری و سپس برای سنجش همبستگی و تجانس درونی گویه‌ها (متغیرهای آشکار) که مربوط به متغیر پنهان (مسئولیت‌پذیری فرزندان) هستند، از تحلیل عامل تاییدی استفاده شد. بار عاملی گویه‌ها از ۰/۳۷۶ تا ۰/۸۰۵ می‌باشد که از مطلوبیت لازم برخوردار است و نشان می‌دهد متغیرهایی که برای ساخت این سازه بکار رفته‌اند، واقعاً متعلق به هم هستند و انطباق و هم‌نوایی بین سازه نظری و سازه تجربی برقرار است. بنابراین پرسشنامه از روایی لازم برای عملیاتی‌شدن برخوردار است. پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ محاسبه گردید و ضریب آلفای کرونباخ سازه، ۰/۷۶۸ بود. با توجه به این که این ضریب از آستانه ۰/۷۰ بالاتر بود، مشخص شد که پرسشنامه از پایایی مناسب برخوردار است.

برای سنجش میزان جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان از دیدگاه والدین، پرسشنامه‌ای با پانزده سوال طراحی شد. این پانزده سوال سه ویژگی فرزندان شامل مسئولیت‌پذیری، منطقی بودن و نقدپذیری بعنوان مولفه‌های جامعه‌پذیری شهروندی را که از دیدگاه پژوهشگر، جزء مهم‌ترین ویژگی‌های شخصیتی یک شهروند الگو می‌باشد، سنجیده‌اند. استدلال، این است که افراد دارای سطح مناسبی از این سه ویژگی، عموماً سایر ویژگی‌های یک شهروند الگو را دارا می‌باشند. در هر سوال، والدین میزان موافقت خود را در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت نشان دادند (۱=خیلی کم تا ۵=خیلی زیاد). به منظور تعیین روایی پرسشنامه ابتدا از روایی صوری و سپس برای سنجش همبستگی و تجانس درونی گویه‌ها (متغیرهای آشکار) که مربوط به متغیر پنهان (جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان) هستند، از تحلیل عامل تاییدی استفاده شد. بار عاملی گویه‌ها از ۰/۴۷۰ تا ۰/۷۷۲ می‌باشد که از مطلوبیت لازم برخوردار است و نشان می‌دهد متغیرهایی که برای ساخت این سازه بکار رفته‌اند، واقعاً متعلق به هم هستند و انطباق و هم‌نوایی بین سازه نظری و سازه تجربی برقرار است. بنابراین پرسشنامه از روایی لازم برای عملیاتی‌شدن برخوردار است. پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ محاسبه گردید و ضریب آلفای کرونباخ سازه ۰/۸۹۷ بود. با توجه به این که این ضریب از آستانه ۰/۷۰ بالاتر بود، نشان داد پرسشنامه از پایایی مناسب نیز برخوردار است.

جدول ۱. روایی سازه با محاسبه بار عاملی گویه‌ها و پایایی پرسشنامه‌ها با محاسبه آلفای کرونباخ

سازه	گویه‌ها	بار عاملی	آلفای کرونباخ	سازه	گویه‌ها	بار عاملی	آلفای کرونباخ
------	---------	-----------	---------------	------	---------	-----------	---------------

۰/۵۸۹	۱۳		۰/۷۰۵	۱	
۰/۵۹۵	۱۴		۰/۷۱۵	۲	
۰/۶۶۵	۱۵		۰/۵۴۰	۳	نقش الگویی والدین (متغیر مستقل)
۰/۵۹۵	۱۶	۰/۷۶۹	۰/۶۵۸	۴	
۰/۵۹۲	۱۷		۰/۷۸۳	۵	
۰/۴۷۰	۱۸		۰/۶۹۴	۶	
۰/۷۲۱	۱۹	جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان (متغیر وابسته)			
۰/۶۳۹	۲۰				
۰/۶۷۸	۲۱				
۰/۷۱۰	۲۲		۰/۷۱۳	۷	
۰/۷۷۲	۲۳		۰/۸۰۵	۸	
۰/۷۱۱	۲۴		۰/۷۷۹	۹	همسازی والدین (متغیر مستقل)
۰/۶۹۰	۲۵	۰/۷۶۸	۰/۳۷۶	۱۰	
۰/۵۷۹	۲۶		۰/۷۵۴	۱۱	
۰/۶۴۰	۲۷		۰/۶۷۸	۱۲	

جدول شماره ۱ با استفاده از تحلیل عامل تاییدی، نشان می‌دهد گویه‌ها یا متغیرهای آشکار مربوط به هر سازه از بار عاملی قابل قبول، همبستگی و تجانس درونی مناسب برخوردار می‌باشند. به عبارت دیگر، متغیرهایی که برای ساخت و نمایش یک متغیر پنهان به کار می‌روند، واقعا متعلق به هم هستند و انطباق و هم‌نوایی بین سازه نظری و سازه تجربی برقرار است. بنابراین پرسشنامه، روایی لازم را برای عملیاتی‌شدن پژوهش دارد. پایایی پرسشنامه نیز به روش آلفای کرونباخ محاسبه گردید. ضرایب از آستانه ۰/۷۰ بالاتر بود که نشان می‌داد پرسشنامه از پایایی مناسب برخوردار است.

تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SPSS 24 انجام شد. از تحلیل عامل تاییدی به منظور کشف ساختار سازه‌های مورد مطالعه استفاده شد. برای محاسبه آمار توصیفی از شاخص‌های گرایش مرکزی و پراکندگی متغیرهای مورد بررسی شامل میانگین، انحراف معیار و واریانس و نیز شناسایی چولگی و کشیدگی داده‌ها استفاده شد. برای کشف رابطه میان متغیرهای پژوهش و همچنین کنترل متغیرهای کنترل از تحلیل همبستگی پارشیال بهره گرفته شد. جهت تعیین میزان تاثیرپذیری متغیر وابسته از متغیرهای مستقل تحقیق، از تحلیل رگرسیون چندمتغیره با روش مرحله‌ای استفاده گردید. به منظور ایجاد ضرایب رگرسیون استاندارد شده (بتا) تمام متغیرها به حالت استاندارد درآمدند.

یافته‌های پژوهش

تحلیل آمار توصیفی متغیرهای پژوهش شامل میانگین، انحراف معیار، دامنه تغییرات، چولگی و کشیدگی داده‌ها به شرح زیر می‌باشد.

جدول ۲. شاخص‌های گرایش مرکزی و پراکندگی متغیرهای مورد بررسی

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	واریانس	دامنه تغییرات	چولگی داده‌ها	کشیدگی داده‌ها
					میزان	خطای استاندارد
نقش الگویی والدین	۳/۹۹۵	۰/۵۷۳	۰/۳۲۹	۳/۸۳	۰/۷۷۰ - ۰/۰۹۱	۱/۶۱۱
همسازی والدین	۳/۵۲۰	۰/۷۲۱	۰/۵۲۰	۴/۰۰	۰/۵۱۹ - ۰/۰۹۱	۰/۶۳۰
جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان	۳/۶۱۱	۰/۵۹۱	۰/۳۵۰	۳/۲۰	۰/۱۶۳ - ۰/۰۹۱	۰/۲۱۷

جدول شماره ۲ ضمن ارائه شاخص‌های گرایش مرکزی و پراکندگی متغیرهای مورد بررسی، نشان می‌دهد میانگین میزان نقش الگویی والدین ۳/۹۹۵، همسازي والدین ۳/۵۲۰، جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان ۳/۶۱۱ بوده است و با توجه به این که میزان چولگی و کشیدگی داده‌ها در بازه ۲ و ۲- هستند، داده‌ها از توزیع نرمال برخوردارند.

تحلیل رگرسیون، یکی از پرکاربردترین روش‌ها در مطالعات اجتماعی و اقتصادی است که تغییرات متغیر وابسته را از طریق متغیرهای مستقل پیش‌بینی کرده و سهم متغیر مستقل را در تبیین متغیر وابسته تعیین می‌نماید. شرط لازم برای ورود متغیرهای پژوهش به تحلیل این است که ابتدا باید معنادار بودن همبستگی آن‌ها اثبات شود. برای این منظور و همچنین کنترل متغیرهای کنترل از تحلیل همبستگی پارشیال در نرم‌افزار اس پی اس اس استفاده شد.

جدول ۳. تحلیل همبستگی متغیرهای پژوهش با کنترل متغیرهای درآمد خانواده، تحصیلات و سن والدین

	۱	۲	۳
همبستگی			
۱ نقش الگویی والدین	-		
سطح معنی‌داری			
درجه آزادی			
همبستگی	۰/۴۳۲		
۲ همسازی والدین	۰/۰۰۰	-	
سطح معنی‌داری			
درجه آزادی	۶۵۷		
همبستگی	۰/۴۷۷	۰/۴۲۳	
۳ جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	-
سطح معنی‌داری			
درجه آزادی	۶۵۷	۶۵۷	

جدول شماره ۳ حاکی از آن است که با کنترل متغیرهای درآمد خانواده، سن والدین و تحصیلات آن‌ها، میزان همبستگی بین متغیرهای نقش الگویی والدین با جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان ۰/۴۷۷ و بین متغیرهای همسازی والدین با جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان ۰/۴۲۳ می‌باشد. درجه آزادی همه رابطه‌ها ۶۵۷ و همگی در سطح ۰/۰۰۱ معنادار هستند.

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون چندمتغیری به سبک مرحله‌ای برای تبیین جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان

Model	B	Std. Error	Beta	t	P	R ² ADJ.	R square	R	F	Sig.
عرض از مبدا	۱/۴۳۲	۰/۱۳۸		۱۰/۳۸۹	۰/۰۰۰					
نقش الگویی والدین	۰/۳۷۲	۰/۰۳۸	۰/۳۶۱	۹/۹۲۱	۰/۰۰۰	۰/۲۶۷	۰/۲۶۹	۰/۵۱۸	۱۳۰/۸۶۹	۰/۰۰۰
همسازی والدین	۰/۱۹۶	۰/۰۳۰	۰/۲۳۹	۶/۵۷۵	۰/۰۰۰					

جدول شماره ۴ نشان می‌دهد مدل رگرسیون، برازش لازم را دارد و رابطه معنادار بین نقش الگویی و همسازی والدین با مسئولیت‌پذیری فرزندان برقرار می‌باشد (Sig.=۰.۰۰۰). بنابراین نتایج رگرسیون قابلیت تعمیم به جامعه آماری را دارد. در این مدل، ضریب همبستگی چندگانه ۰/۵۱۸ و ضریب تعیین تعدیل شده ۰/۲۶۷ می‌باشد. در نتیجه مشخص می‌گردد مقدار ۲۶/۷ درصد از تغییرات مربوط به متغیر جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان تحت تاثیر هر دو متغیر نقش الگویی و همسازی والدین می‌باشد. ضرایب بتا بین میزان نقش الگویی والدین و جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان ۰/۳۶۱ و بین میزان همسازی والدین و جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان ۰/۲۳۹ می‌باشد و هر دو رابطه معنادار هستند. این ضرایب ضمن این که رابطه علی خطی و شدت رابطه را تعیین می‌کنند، نشان از مستقیم‌بودن رابطه هر یک از متغیرهای پیش‌بین بطور جداگانه با متغیر وابسته دارند.

بحث و نتیجه گیری

مطالعه حاضر با چشم اندازی بر شهر متعالی و بهزیستی کودکان و با هدف بررسی تاثیر نقش الگویی و همسازی والدین بر جامعه پذیری شهروندی فرزندان در خانواده های کودکان دبستانی شهر تهران انجام پذیرفت. نتایج تحلیل همبستگی نشان داد پس از کنترل متغیرهای درآمد خانواده، تحصیلات و سن والدین، بین متغیرهای نقش الگویی والدین، همسازی والدین و جامعه پذیری شهروندی فرزندان، رابطه معنادار وجود دارد و شرایط لازم برای سنجش میزان تاثیر متغیرهای پیش بین بر متغیر وابسته در مدل رگرسیونی فراهم است.

یافته های پژوهش نشان داد نقش الگویی والدین، جامعه پذیری شهروندی فرزندان را تحت تاثیر مستقیم قرار می دهد. به این مفهوم که بر اساس سنجش هایی که از طریق پرسشنامه در خصوص ویژگی های الگویی والدین صورت پذیرفت، نتایج تحلیل رگرسیونی داده ها حکایت از آن داشت که هرچه ویژگی های شخصیتی و الگویی والدین بلحاظ مسئولیت پذیری، منطقی بودن، نقدپذیری، وظیفه شناسی، خوش قولی و صادق بودن در سطح بالاتری قرار داشت، سطح جامعه پذیری شهروندی فرزندان شامل مسئولیت پذیری، منطقی بودن و نقدپذیری آنان در شرایط بهتری قرار می گرفت. آلبرت بندورا بر اساس نظریه یادگیری مشاهده ای خود بعنوان بهترین روش آموزش بر مدل سازی نمادین تاکید می کند. اعتقاد او بر این است که کودک با مشاهده رفتار و کردار شخص الگو، موفق به یادگیری می شود و در شرایط و زمان مقتضی، شبیه همان رفتار و کردار را از خود بروز می دهد. بنابراین می توان نتیجه گرفت یافته های پژوهش حاضر، شاهد میدانی این نظریه است و همراستا با آن ارزیابی می شود. کولی نیز در نظریه خود آیینسان تاکید می کند که مفهوم خود در یک فرایند اجتماعی مبتنی بر مبادله ارتباطی و بر اساس دآوری و قضاوت دیگران پدید می آید و در آگاهی شخص منعکس می گردد. وی معتقد است مفهوم "خود" ابتدا در کودکی شکل می گیرد، از این رو می توان نتیجه گرفت از نظر کولی دیدگاه ها و رفتار والدین نقش مهمی در شکل گیری شخصیت و تفکر کودک دارد و از این جهت، نظریه او با نتایج پژوهش حاضر منطبق است. همچنین تحقیق اسدی و همکاران (۱۳۹۴) مشخص نمود که الگو بودن بعنوان یکی از شاخص های نقش والدینی، در والدگری موفق نقش دارد. این نتایج حکایت از آن دارد که همچنان نقش الگویی والدین، رکن اساسی تربیت فرزندان و جامعه پذیری آنان می باشد (Asadi et al., 2015).

یافته های پژوهش نشان می دهد که همسازی والدین نیز با مسئولیت پذیری فرزندان رابطه مستقیم و معنی دار دارد. به این مفهوم که بر اساس سنجش هایی که از طریق پرسشنامه در خصوص همسازی والدین صورت پذیرفت، نتایج تحلیل رگرسیونی داده ها حکایت از آن داشت که هرچه نقاط اشتراک، تفاهم، وقت گذاری و تعامل میان والدین در رابطه با تربیت فرزندان در سطح بالاتری قرار داشت، سطح جامعه پذیری شهروندی فرزندان شامل مسئولیت پذیری، منطقی بودن و نقدپذیری آنان در شرایط بهتری قرار می گرفت. در کاوش های انجام شده داخلی و خارجی تحقیقی یافت نشد که تاثیر همسازی والدین را بر جامعه پذیری شهروندی فرزندان دبستانی سنجیده باشد. اما پژوهش هایی وجود دارند که تاثیر مثبت همسازی والدین را بر سازگاری اجتماعی و عاطفی و همین طور بهبود رابطه والدین و فرزندان را سنجیده اند که می توانند زمینه های ارتقای جامعه پذیری شهروندی فرزندان را فراهم آورند. بعنوان نمونه نعمتی وناشی و نعمتی وناشی (۱۳۹۷) در تحقیق خود نشان دادند بین سازگاری عاطفی والدین و سازگاری اجتماعی و عاطفی فرزندان، رابطه معنادار و مستقیم وجود دارد (Nemati Vanashi & Nemati Vanashi, 2018). اوه و همکاران (۲۰۱۱) اثرات تعارض زناشویی بر سازگاری روانشناختی کودکان را برجسته نموده اند (Oh et al., 2011). میلز و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که افزایش درگیری های مخرب والدین موجب افزایش ناامنی عاطفی فرزندان و کاهش کیفیت روابط پدر و مادر با فرزندان می شود (Mills et al., 2020).

پژوهش حاضر با تاکید بر اهمیت نقش الگویی و همسازی والدین و تاثیر آن بر جامعه پذیری شهروندی فرزندان، با ادبیاتی مطابقت دارد که نشان می دهد وجهه الگویی و توانایی والدین برای همکاری مشترک به عنوان شریک زندگی و همچنین حساس بودن دوره سنی کودکی، به شکل گیری ویژگی های شخصیتی او، عامل مهمی در زمینه سازی و ارتقای جامعه پذیری شهروندی فرزندان می باشد. از این جهت که تاثیر نقش الگویی و همسازی والدین بر جامعه پذیری شهروندی فرزندان دبستانی در دوره سنی ۶ تا ۱۲ سال پیش از این، در هیچ پژوهشی سنجیده نشده است، به نظر می رسد در این زمینه تحقیق حاضر، پژوهشی پیشگام بحساب می آید. پیام پژوهش حاضر این است که فرزندان ما آنگونه نمی شوند که ما می خواهیم بلکه عموماً آنگونه می شوند که ما هستیم. بنابراین والدین می توانند با ارتقای ویژگی های شخصیتی و تعاملات منطقی خود، بعنوان الگوهای فرزندان در راستای ایجاد شهر متعالی و بهزیستی کودکان گام بردارند.

فرزندانی که آگاهانه در فضای جامعه‌پذیری شهروندی پرورش پیدا کرده و رشد می‌یابند، شهروندان آینده را تشکیل می‌دهند. چنین شهروندانی که دارای فضیلت‌های شهروندی هستند و بعنوان شهروندان الگو تلقی می‌شوند، از پایه‌های اصلی شهر متعالی بحساب می‌آیند.

پیشنهاد می‌شود تحقیقات آینده بر این موضوع متمرکز شود که پژوهش‌هایی برای سنجش جامعه‌پذیری شهروندی کودکان و نوجوانان توسط متخصصین بطور مستقیم و بدون اظهار نظر والدین در مقاطع سنی مختلف زیر نظر شهرداری هر شهر صورت پذیرد. همچنین پیشنهاد می‌گردد که این سنجش‌ها هر سه سال یکبار تکرار شود تا تاثیر مهارت‌آموزی‌ها و سایر عوامل موثر که می‌توانند مثبت و یا منفی باشند، به منظور اتخاذ تصمیم‌های مناسب برای مسئولین فرهنگی شهر، دائماً رصد شوند.

برخی از محدودیت‌های پژوهش حاضر، استفاده از پرسشنامه به روش کمی بوده است و با توجه به این که امکان تکمیل پرسشنامه‌ها توسط خود کودکان وجود نداشت، از والدین برای تکمیل آن‌ها و سنجش جامعه‌پذیری شهروندی فرزندان استفاده شده است. بدلیل کثرت موارد مورد مطالعه در یک پژوهش کمی، امکان سنجش تخصصی با استفاده از مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌عمیق برای تعمیق در شهر تهران وجود نداشت.

موازين اخلاقي

در این پژوهش ملاحظات اخلاقی رعایت شد.

مشاركت نويسندگان

نویسندگان این مطالعه با هم مشارکت فعال داشتند.

تعارض منافع

بین نویسندگان پژوهش حاضر هیچ تضاد منافی وجود نداشت.

Reference

- Adejumo, A. I. (2025). The Role of Family Communication in Shaping Gender Roles and Socialization in Children in a Digital World. *Ijsser*, 4(3), 66-71. <https://doi.org/10.54660/ijsser.2025.4.3.65-71>
- Afrilihadi, A. R., Sumadi, T., & Nadiroh, N. (2025). Schools as Citizenship Laboratories in the Digital Era: A Literature Review. *Journal of Moral and Civic Education*, 9(1), 48-59. <https://doi.org/10.24036/8851412912025867>
- Anderson, J., Askins, K., Cook, I., Desforjes, L., Evans, J., Fuller, D., Griffiths, H., Lambert, D., Lee, R., Mayblin, L., Morgan, J., Payne, B., & Pykett, J. (2008). Geography's contribution to making citizens? *Geography*, 93(1), 34-39. <https://doi.org/10.1080/00167487.2008.12094217>
- Asadi, M., Mansourian, Y., & Nazari, A. M. (2015). Explaining Successful Parenting Indicators During Adolescence in Samples from Iranian Families: A Qualitative Study. *Health Education and Health Promotion*, 3(3), 219-231. <http://journal.ihepsa.ir/article-1.-309-fa.html>
- Azadi, A., Heidari, N., Fattahi, S., Beheshtinia, E., & Saeedyneshad, H. (2025). The Impact of Social Media and Cyberspace on Citizens' Electoral Behavior with an Emphasis on Political Participation in the 13th Presidential Election (in the Electoral Districts of Qasr-e Shirin, Sarpol-e Zahab, and Gilan-e Gharb). *Journal of Social-Political Studies of Iran's Culture and History*, 4(1), 153-171. <https://doi.org/10.61838/kman.jspsich.4.1.10>
- Azkiya, M., Sarukhani, B., & Ahmadpour, B. (2018). Sociological Explanation of the Role of Virtual Social Networks. *Media Studies*, 13(2), 21-39. https://gmj.ut.ac.ir/article_68235.html
- Cho, H. S., Gürsoy, H., Cheah, C. S. L., Zong, X., & Ren, H. (2024). To Maintain or Conceal One's Cultural Identity? Chinese American Parents' Ethnic-racial Socialization During COVID-19. *Journal of Family Psychology*, 38(1), 26-37. <https://doi.org/10.1037/fam0001169>
- Cohen, B. (2020). *Foundations of Sociology*. Translated by Gholam Abbas Tosli and Reza Fazel, Tehran: Samt Publications. <https://www.terpconnect.umd.edu/~pnc/PNC-CV.pdf>
- Colton, K. C., & Godleski, S. A. (2024). Socialization of Adolescent Emotion Regulation Through Interparental Conflict: Adolescent Versus Parent Report. *Family Relations*, 74(1), 163-179. <https://doi.org/10.1111/fare.13121>

- Ekanem, S. A. (2014). Personal Responsibility and Social Development: Implication for Global Ethics. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*, 3(4), 479-485. <https://doi.org/10.5901/ajis.2014.v3n4p479>
- Ghorbani, A., & Jom'e Nia, S. (2018). The Role of Social Factors (Family, School, and Peer Group) in the Socialization of Students in Golestan Province. *Applied Sociology*, 29(70), 113-128. <https://www.iranketab.ir/book/50250-farhang-moaser-millennium-english-persian-dictionary>
- Javanmard, A., Kashmiri, S., & Javanmard, R. (2018). Responsible Citizenship in Sustainable Development. 4th International Conference on Management, Psychology, and Humanities with a Focus on Sustainable Development,
- Mills, A. L., Hoegler, S., Aquino, G. A., & Cummings, E. M. (2020). Interparental Conflict, Emotional Insecurity, and Parent-Adolescent Communication. *Journal of Family Issues*. <https://doi.org/10.1177/0192513X20980035>
- Naqdi, A. (2003). *An Introduction to Urban Sociology: Human and City*. Tehran: Fanavaran Publications.
- Nemati Vanashi, R., & Nemati Vanashi, R. (2018). Examining the Relationship Between Dual Adaptation (Parents) and Parenting Styles in the Social and Emotional Adaptation of High School Students. *Advances in Behavioral Sciences Journal*, 3(6), 22-37. <https://ensani.ir/file/download/article/1537180726-10089-23-2.pdf>
- Oh, K. J., Lee, S., & Park, S. H. (2011). The Effects of Marital Conflict on Korean Children's Appraisal of Conflict and Psychological Adjustment. *Journal of Child and Family Studies*, 444-451. <https://doi.org/10.1007/s10826-010-9411-6>
- Sarukhani, B. (2014). *An Introduction to the Sociology of Family*. Tehran: Soroush Publications.
- Sarukhani, B. (2017). *Children and Mass Media: A Study on the Pathology of Children's Programs on Television*. University of Broadcasting and Televising Publications.
- Savahl, S., Adams, S., Florence, M., Casas, F., Mpilo, M., Isobell, D., & Manuel, D. (2019). The Relation Between Children's Participation in Daily Activities, Their Engagement with Family and Friends, and Subjective Well-Being. *Child Indicators Research*. <https://doi.org/10.1007/s12187-019-09699-3>
- Shein, B., & Zhou, X. (2023). Understanding the Relations Between Family Cultural Socialization and Bicultural Identity Integration in Burmese College Students of Refugee Background. *Asian American Journal of Psychology*, 14(4), 383-390. <https://doi.org/10.1037/aap0000316>
- Shojaei, M., Amani, F., Moradi, M., & Ramazani, R. (2023). Examining the role of family in shaping identity and socialization of children. Fourteenth International Conference on Management and Humanities Research in Iran,
- Yarwood, R. (2016). *Citizenship in Daniels*. University of Plymouth. https://pearl.plymouth.ac.uk/context/gees-research/article/1941/viewcontent/Chapter_2023_20revised_20June_2012_202015.pdf